

קרב בעומק מערך-הגנה

מאת גנ' לוי. א. קובאסוב

ידוע כמה חשוב המקום אשר תופסת מזה-שנים בתורת-הלחימה הסוביטית סוגית „קרב בעומק מערך-הגנתו של היריב“. לא יקשה למצוא את הסיבה לעובדה זו. פשוט, ככל שמעמיקים יותר מערכי-ההגנה של הצדדים-הנלחמים (או, לפחות, של אחד מהם), כן תגבר, ממילא, החיוניות של פעולות-הקרב המתנהלות בתנאים המיוחדים-במינם האלה של דרגי-העומק שבמערך — במערך-ההגנה של יריבך (בהתקפה), או שלך-אתה (בהגנה). והרוסים הלא התנסו נסיונות רבים בשניים אלה גסי-יחד. בהגנה — לעתים במערכים שעומקם עשרות קילומטרים; ובמתקפה — במסעי-התקפות, שנמשכו לעתים ימים מספר, ולעתים אף שבועות, דרך מערכי-ההגנה העמוקים-למדוי (ולרוב — לא „חפזים“ כי אם מותקנים-מראש) שהוקמו ע"י הגרמנים; ויש שמתקפות סוביטיות אף שילמו מחיר יקר — של אבדות, של שיבוש כוחות ואף של זמן — בעד המאמץ לפרוץ דרך מערכי התנגדות עמוקים כאלה (מערכים, שכתוצאה מעומקם הנם גם גמישים — ועשויים לעמוד אף בפני הבקעה עמוקה-למדוי.

את מלוא החיוניות של המאבק המר והמכריע — המתנהל לאחר ה„הצלחה הטקטית“ הראשונית ולאחר החדירה דרך הקוים הראשונים של האויב — למדו, איפוא, ראשי הצבא הסוביטי לדעת גם מהשגיהם וכשלונותיהם הם, וגם מאלה של היריב. ומובן מאלו שכל אשר למדו מנסיונותיהם אלה חל, ממילא, על כל מצב של מציאות מערכי-ההגנה מדורגים-לעומק, ועל כל נסיונות להבקעה „חדה“ ומרחיקה-לכת.

בשנים האחרונות נוספו על שיקולים ילודי-נסיונות אלה בתורת-הלחימה הסוביטית גם גורמי הצפויים של קרב המתנהל במסגרת תפעולו של נשק גרעיני-טילי. והנה, בתחום הטקטי-האופרטיבי, שני השימושים הבולטים, אשר לכל-הדעות נועדו להפעלתו של נשק כזה, הם: פריצת מערך-אויב וערעורו המוחלט ע"י התקפה מהירות-קצב בעקבות המהלומה הגרעינית; ומאידך-גיסא, סתימת הפרצה, ע"י מכה מוחצת על ריכוזיו של היריב, הנכנסים לתוכה, או המתקדמים כבר דרכה. עליכן ברור הקשר הישיר שבין תורת „קרב בעומק הגנת-האויב“ לבין השפעתיו של הנשק החדש-טבעי, איפוא, שבמאמר מסכם זה, שנתפרסם באביב 1961, נפגשת מדי-פעם הדגשת ההתחשבות בפועלו האפשרי (המפלט-דרך, או הבולם) של הנשק הגרעיני-טילי.

כדי להקל על הקורא הרוצה לעמוד על הנקודות האופייניות והמיוחדות שבתפיסת-הלחימה הסוביטית נוסח-1961 ב„קרב-בעומק“ בכלל — ובמסיבות „גרעיניות“ בפרט — הובלטו מקומות אלה שבמאמר ע"י שימוש באות מיוחדת.

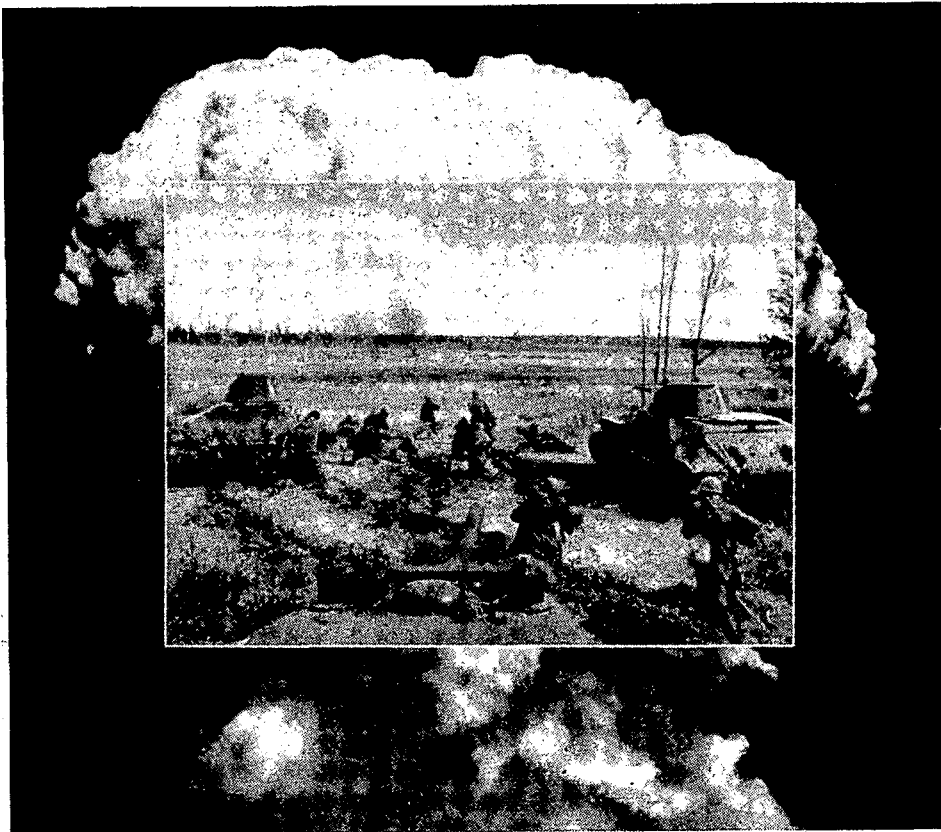
תכונותיו המיוחדות של הקרב בעומק מערך-ההגנה מעלות במידה בלתי-רגילה את התביעות לגבי הכשרת המפקדים והמטות. אימון-השדה של הגייסות וסגולותיו הנפשיות הלוח-מות של חברי-הלוחמים כולו.

מהמפקדים שבכל הדרגים נדרשת פעילות-יוצרת בכל עת. עליהם לעקוב בלי-הפסק אחר פעולות גייסותיהם-הם וגייסות האויב; לדעת להתמצא נכונה במצב המורכב, המשתנה כליל לפתע. לנתחו במהירות ולקבל החלטות נועזות; לפקד, במהלך הקרב, בחוקף ובבטחה על עוצבותיהם ויחידותיהם; לחוש בעוד-מועד אף שינויים קטנים-שבקטנים במצבו של היריב — ולהכניס מיד את התיקונים הנחוצים בהחלטותיהם-הם ובמשיי-מות המוצגות בפני פקודיהם; למצוא אורחי-קרב חדשים — ולהשתמש בהם בהשכל; ולשקוד בהתמדה על השגת הנצחון על האויב.

לנהל בהצלחה את הקרב בעומק מערך-ההגנה מוכשרות רק עוצבות ויחידות אשר אומנו היטב בהתפרסות מהירה ובכניסה מאורגנת לקרב ישר מתוך תנועת-המסע — והמסוגלות להת-

את הקרב בעומק-מערך-ההגנה של האויב, במסיבות של שימוש בנשק טילי-גרעיני, מציינים: תנופה ותמ-רונות מעולים; עצמאות פעולותיהן של עוצבות ויחי-דות, ושינויים חריפים בקצב התקדמותן; שילוב בין הפעולות המתנהלות בתבניות-טרם-קרב, תבניות-קרב ותבניות-מסע; התחלפות תכופה, לסירוגין, של צורות-קרב שונות; איגופים ולפיתות הדדיים; ותכו-פות למדי — אף שינוי כיוון ההתקפה. ותמיד — האבקות חריפה על הזכיה בזמן וביזמה. לגורם הזמן נודעת בקרב בעומק-מערך-ההגנה של האויב חשיבות רבה עוד יותר מאשר אי-פעם. תכופות יוכרע הקרב ממש על-ידי דקות ספורות. כל השתהות, ואפילו הקטנה ביותר, עלולה לשבש את ביצוע המשימה — ולהביא לידי אבדות ניכרות בלוחמים ובאמצעי-לחימה.

* „תבנית-טרם-קרב“ היא התפרסות חלקית של היחידות והעוצבות (בעיקר — ממונעות ומשוריגות) הנעות בשדרות יחידתיות. תכליתן — לעבור במהירות בשעת הצורך לתבנית-הקרב הדרושה ולבצע התקפה ללא שלבי-מוקדם של היערכות; או, לפי המסיבות, לחזור אל תבנית-השדרה לשם המשך המסע או המרדף.

בעקבות מהלומה-גרעינית
נית מזנקים הגייסות
קדימה

לסטות מתכנית-הפעולות הראשונית שנקבעה עוד לפני ההתקפה. אי-אפשר לו למפקד לדעת היטב את המצב אלא אם-כך אורגנה מלאכת-הסיוור ארגון מדוקדק, והיא מתנהלת ללא-הפסק. ויקל להבין זאת: ללא סיוור מתמיד ופעיל לא יהיו למפקד נתונים מהימנים על כוחות האויב וכונותיו — ועל-כן לא יוכל להגיע להחלטות מבוססות. כדי להקדים את האויב בפעולות — הכרחי להכירו ולדעתו היטב. המפקד עצמו חייב לארגן את מלאכת-הסיוור, ולהציג את משימות-הסיוור בפני מטוה ויחידות-המשנה שנועדו לסירור*. למען יוכל לנהל ביד-בוטחת קרב בעומק-מערך-ההגנה — צריך המפקד לנצל ניצול מכסימלי את כל המקורות העומדים לרשותו לצורך השגת הידיעות על האויב, ולהיעזר לכך בכל הכוחות ואמצעי-המודיעין הכפופים לו.

אגב ניהול הקרב בעומק-מערך-ההגנה של האויב חייבים מפקדיהם של גדודי טנקים ושל גדודי רגלים-ממונעים לשגר פטרול-סיוור — שבתוכם נכללים גם תותחנים, פלסים וכימאים. הפטרולים נשלחים לא רק קדימה, בכיוון ההתקפה, אלא גם בכיווני האגפים. פטרולים אלה נועדו לגלות במהירות קרעים ופערים שנתהוו במערך-הקרב של האויב — וכן את אגפיו החשופים, וגורות שבהן נאחו האויב בכוחות מעטים בלבד; הם קובעים מאיזה כיוונים אפשרית הופעתו של האויב; והם מדוחים בעוד מועד על כל אלה למפקדים אשר שלחום.

* המלה "סירור" באה למסור את המושג הרוסי המבטא גם סיוור מסוים וגם את מקצת-הסיוור (ומלאכת-הסיוור בעוצמה) בכללותו! — המערכת

קדם בתנופה ובמהירות בעקבותיהן של מהלומות גרעיניות. עם זאת, הקרב בעומק-ההגנה-האויב מצריך שילוב מושכל בין אש לתנועה נמרצת, תמרון מהיר ונועז בשדה-הקרב, העזה בשימוש באיגופים ולפיתות, התקפות מתואמות על אגף האויב ועורפו. משכן של פעולות-הקרב, ורציפותן, תתבענה מכל חיילי העוצבות והיחידות את מלוא האימון של כוחות הגוף והנפש, עד שיובס האויב כליל.

הקרב בעומק-מערך-ההגנה מציג בפני העוצבות והיחידות משימות-קרב מגוונות ביותר. הגייסות יצטרכו להגביר ללא-הפסק את קצב ההתקפה, לא להניח לאויב לסגת במאורגן, לבצע בוריוות את תמרון העתקת הכוחות ואמצעי-הלחימה מגזרה לגזרה, לשם ריכוז המאמץ להנחתת המהלומה, וכן יצטרכו להתפור בעוד מועד, בכדי להקטין את האבידות הצפויות מהמהלומות-הגרעיניות של האויב.

מה הן איפוא, הנחות-המוצא הבסיסיות המאפשרות לנהל בהצלחה קרב בעומק-מערך-ההגנה? מה הוא היסוד, מה קובע את ההצלחה?

כפי שכבר נאמר לעיל, לנהל בהצלחה קרב בעומק-מערך-ההגנה יכול רק מפקד העוקב בלי-הרף אחר התפתחות המצב — ואשר לא יחשוש (אם ידרוש זאת המצב שהשתנה)

לשם הבהרת תמונת-מהלכו של ה"קרב-בעומק" — ניתן כסוף החוכרת, על פנים ה"שער האחורי", מרשם-לדוגמה המציג את מושגי-התפתחותו של קרב כזה לפי התפיסה הטקטית-האופרטיבית המקובלת בצבא הסובייטי. המרשם והסברו עובדו על-ידי רס"נ ל. מרחב.

את התקדמות גייסות הצד התוקף. על הרנחים והפערים שב-
מערך כוחותיו יחפה המגן חיפוי-של-ממש: באש ובמכשולים
הנדסיים. יש להביא בחשבון כי במקרים מסוימים ייצור האויב
בכונה תחילה, רוחים ופערים במערך הגנתו — על מנת לנצלם
אחר-כך כמעין "שקיאש", שטחי-הריגה-על-כן צריכות-העוצבות
והיחידות התוקפות לשלב שילוב מושכל שני מעשים אלה:
להתקדם דרך הרנחים והפערים — ולהדביר הדברה-נאמנה
את אמצעי-האש שבנקודות-משען של האויב ששרדו, לסגורם,
לא להניח להם לתמרן.

אולם טעות היא לחשוב, כי רק על-ידי איגוף ניתן וצריך
לכבוש נקודות-משען נותרות ולהשמיד האויב שבהן. לפעמים,
בתוקף המצב שנתהווה, יהיה הכרח בהנחת התקפות חזיתיות
על נקודות-משען של היריב. במקרים כאלה נודעת חשיבות
ממדרגה ראשונה לפעולתן המתואמת של יחידות החילות
השונים. הסתערויות חזיתיות של חיל-רגלים, ללא סיוע-אש
מתאים מצד התותחנים, ללא שיתוף-פעולה הדוק עם טנקים
וארטילריה — לא תיתנה את ההצלחה. בטרם יתקוף נקודת-
משען אויבת, חייב מפקד יחידת-הרובאים לקדם עד אל אזור-
פעולתו את כל כוחותיו ואמצעיו, לארגן נטרול מובטח של
האויב באש, לתאם את פעולות יחידותיו מבחינת הזמן וה-
מקום, ואילו לאחר שנלכדה נקודת-משען יש לפזר מיד את יחידות-
המשנה — ולהמשיך בהתקדמות במהירות ובתנופה. בתנאי הקרב
ברזמנו מן הנמנע הוא להשאיר את היחידות לאורך-זמן מרוכזות
בתבניות-קרב צפופות; שהרי הדבר יסכן אותן במהלומת נשק-
הטילי-הגרעיני של האויב.

בשעת קרב בתוך נקודות-המשען — כאשר בכל מהלכו של
קרב בעומק-הגנת-האויב — נודעת חשיבות רבה-ביותר לשי-
מוש תכליתי באשם של כל כלי-הנשק שברשות המפקד. אך
במציאות היומ-יומית יש ומפקדי-יחידות אינם מעריכים כראוי
את אשן של יחידותיהם-הם ושל יחידות-הסיוע שתחת פיקוד
דם — וחולים את כל תקותם בכך שהאויב ייפגע על-ידי נשק
טילי-גרעיני. ספק אם יש צורך להוכיח כאן את הנזק הרב
שבהערכה בלתי-מספקת לאמצעי-הקרב ה"מקובלים".

ודאי שהנשק-הגרעיני הוא האמצעי העיקרי והבטוח ביותר,
לפגיעה באויב. ברם, אֶל-לִנְו לשכוח כי לא תמיד, ולא בכל
מקום, ניתן להשמיד באמצעותו את כל כוחותיו של האויב
ואת כל כלי-מלחמתו. במהלך התפתחותו של קרב בעומק-
מערך-ההגנה תצטרכנה עוצבות ויחידות תוקפות לפתור
בעצמן את משימות מיגורו הסופי של האויב, לכבוש את
השטח התפוס בידו. אין לפקפק בכך, כי גם כיום נודעת לאש
הטנקים, הארטילריה ונשק-הרגלים חשיבות בשעת ההשמדה
הישירה של האויב שבנקודות-המשען, ושל יחידותיו המבצ-
עות התקפות-נגד או הנסוגות אל עומק מערך הגנתו. המפקד
דיים חייבים לדעת לנצל על האש ניצוח מעולה, לרכזה ברגע
הנחוץ אל אותם אזורי-תנוחתו של האויב, יעדיו ומטרותיו,
המגלים התנגדות והמפריעים להתקדמות מוצלחת של הגיי-
סות התוקפים. באש מרוכזת ומדויקת-פגיעה מכל אמצעי-
הירי מפלסות היחידות לעצמן את דרכן בקרב.

בקרב בעומק-הגנת-האויב טבעי ומוצדק לגמרי השוני בקצב
התקדמותן של עוצבות ויחידות תוקפות. אחדות מהן עשויות
להתקדם בהצלחה, בעוד שהאחרות הודפות, באותה שעה
עצמה, התקפות-נגד עזות של האויב. במסיבות כאלה חשוב
מאוד לתמוך ביחידות המתקדמות-בפועל תמיכה תכליתית ובעתה,

ברם, הניהול המתמיד של סיור בכוחות-עצמך — איננו המקור
היחיד לקבלת ידיעות על הרכב כוחות האויב, כננתו ומצבו.
מפקדי העוצבות והיחידות יכולים לקבל נתוני-מודיעין גם
ממטות-ממונים, מיחידות שכנות וממקורות אחרים. שימוש
מושכל בנתוני-המודיעין השונים בצירופם — הוא המאפשר
למפקד לקבל את הידיעות הדרושות על האויב, ולהשפיע
בזמן הנכון על מהלך הקרב.

וזאת לזכור: אין הקרב בעומק-הגנת-האויב בחזקת אפיוזה
קצרה חולפת בפעילות-הקרב של גייסות תוקפים ומתקדמים.
זוהי סדרה שלמה של קרבות הקשורים זה בזה אהדדי —
קרבות השונים זה מזה בתוכנם, במשך-זמנם ובאורחי-פעולתו-
יתיהן של היחידות המשתתפות בהם. תקופות קורה שהמרדף
אחרי האויב הנסוג מתפתח — ולובש צורת קרב-היתקלות
בעתודותיו שהגיעו בינתיים, ואילו קרב-היתקלות יכול להיגמר
או במיגור היריב — או בכך שהכוחות התוקפים נאלצים
לעבור להגנה ארעית. תקופות תצטרכנה עוצבות ויחידות
תוקפות להדוף התקפות-נגד של האויב — התקפות השונות
במידת עצמתן ועקשנותן, ובהתאם לכך — תהינה שיטות
הדיפתן של התקפות אלה שונות אף הן.

למותר הוא לציין, כי בקרב שבעומק הגנת האויב אין כלל
מקום לסדר-המשכיות קבוע-מראש של התחלפות סוגי הקרב
וצורותיו השונים. לא מן הנמנע הוא כי יחידות מסוימות
תצטרכנה לרדוף אחרי יריב נסוג, ברובמן שיחידות אחרות
תעמודנה בקרב-היתקלות דרוך. הכל יהיה מותנה במסיבות
המצב; ובפרט בכך, עד כמה יצליחו הכוחות התוקפים למגר
במהירות את עתודות האויב במהלומת הנשק הטילי-גרעיני.
בנתיב התקדמותן של העוצבות והיחידות התוקפות, בעומק
ההגנה, תיתקלנה הן מדי-פעם בנקודות-משען של האויב שלא
נפגעו או שלא הודברו דין. יחידות הגל הראשון עוקפות בדרך-
כלל את נקודות-המשען, ואינן מסתבכות בקרב לכיבושן. עלות
על נקודות-משען כאלו, לתוקפן חזיתית — פירושו של דבר, לגבי
יחידות אלו, לשאת באבידות בלתי-מוצדקות, לאבד זמן יקר,
להאית ביוזען את קצב ההתקפה. ברור בעליל כי יחידות הגל
הראשון עשויות להשיג הצלחה הרבה יותר ניכרת על-ידי
שתתמרנה בשדה-הקרב בהשכל ובמהירות.

התמרון — הוא יסוד-ההצלחה בקרב בעומק-מערך-ההגנה.
יש להדגיש במיוחד כמה גדלה חשיבותו של התמרון-באש
בקרב ברזמנו. תקופות יהא זה קל ופשוט יותר לפתור את
המשימה באמצעות אש — וביחוד באמצעות מהלומות טיליות-
גרעיניות — מאשר על-ידי הטלת כוחות-טריים ועתודות.
מלבד זאת, מאפשר תמרון-באש הימנעות מריכוז יחידות
בשטח מוגבל — דבר המסוכן כ"כ מבחינת פגיעות למהלומה
אטומית; שלא לדבר כלל על כך כי הזמן הנדרש לביצוע
התמרון-באש פחות בהרבה מזה הנחוץ לתימרון ביחידות.
אך אין להבין את התביעה לתימרון נרחב בשדה-הקרב
באורח פשטני. יהא זה נאיבי להניח כי עוצבות ויחידות
תוקפות תוכלנה ללא מאמצים מיוחדים לחדור לתוך פערים
ורנחים שבמערך כוחות היריב. זה הסבור כי כל פער או רוח
במערך כוחות היריב יאפשר לצאת באורח בלתי-מופער —
ללא סיור, וללא חיפוי-אש — אל אגפו ועורפו של האויב,
הריהו חוטא, לכל-הפחות, בהיעדר הערכה ראויה ליריב.
ולטעות זו — אסור להיתפס. היריב ישאף, במלוא מצבו, לנצל
את מאמץ עתודותיו ואת עצמת נשקו הגרעיני כדי לעצור

באש אמצעי-הסיוע התקניים המטופחים — על-מנת שתוכלנה לפתח את הצלחתן פיתוחית-ר.

ועוד תכונה אחת אופינית לקרב בעומק-מערך-ההגנה. במצבי התקדמות בלתי-ישוה של היחידות תיאלצנה הן לנצל את הקרב כשאגפיהן חשופים. נוצרות אזי אפשרויות נרחבות לאיגופים ולפיתות הדדיים — שהרי בקרב-זמננו שואפים שני הצדדים היריבים להגשים את המשימות המוטלות עליהם באמצעות פעולות התקפיות, והתקפות-נגד נמרצות. בשעת תרגילים מגלים תכופות מפקדים מסוימים חרדה מופרזת לאגפים חשופים — ומקצים לאבטחתם כוחות ואמצעים רבים. דבר זה מביא ללא-ספק לידי פיצול הכוחות, ולהאטת קצב ההתקפה. בתנאי פעולות-קרב, מהירות-קצב ותמרוניות מהווים האגפים החשויים פים תופעה רגילה — וודאי שיש לדאוג להם. באגפים הכרחי לנהל בתמידות סיוור, להכין ולארגן-מראש אש להדיפת התקפות-פתע של האויב. אך עם זאת יש לשקוד על קיום התנופה בהתקדמות. אין לך אמצעי טוב מזה לאבטחת אגפים חשופים. עקב התקדמות מהירות-קצב נוצר האיום לא על אגפי התוקף אלא על אגפי המגן ועל עורפו.

את התקפות-הנגד של היריב במצבי קרב בעומק-מערך-ההגנה ניתן — ונחוץ — להדוף בדרכים ואופנים שונים. באיזה מהם לבחור — דבר זה מותנה בראש-ווראשונה בעצמת כוחות האויב ובכיוון הפעלתם, וכן באופי השטח ובתנחת יחידותיך-אתה. העיקר הוא — לגלות בעוד-מועד את כוחות האויב ואמצעיו הנעים קדימה, לקראת התקפת-נגד. אם כוחותיו של היריב העורך התקפת-נגד קטנים מאלה של היחידה המתקדמת, או אף שוים להם — משמידים אותם בהתקפה מהירות-קצב באגף ובעורף; ולאחר זאת ממשיכה היחידה במילוי המשימה המוטלת עליה. יש לעשות את הכל בשביל להקדים את האויב בפריסת הכוחות ובפתיחת האש.

במקרה בו היריב המבצע התקפת-נגד שואף להנחית מכה באגף העוצבה התוקפת, אך כוחותיו קטנים הם — יהיה זה תכליתי להדוף התקפת-נגד כזו באש מן המקום, ולהקצות לכך רק את המינימום בכוחות ואמצעים הדרוש בשביל זה; ואיל בשאר היחידות — להמשיך ללא-הפסק במילוי המשימה העיקרית.

התקפת-הנגד המבוצעת בכוחות עדיפים, ובעקבות מהלומה גרעינית, יש להדוף בכל הכוחות והאמצעים המופעלים מן-המקום. במסיבות אלה אל-להם למפקדים להתעלם מיתרונותיה וצדדיה-החוזקים של לחימה הגנתית. מעבר זמני להגנה, לשם הדיפת כוחות אויב עדיפים ופגיעה ב-הם — הזכיח עצמו מאז ומתמיד, וברור שאין הוא מפסיד מערכו גם בקרב זמני ננו. אין זה מן-הנמנע, כי תוך הדיפת כוחות אויב עדיפים יהיה זה אפילו תכ-ליתי שהיחידה תיסוג קצת אחורה ותת-פוס את תחום-הקרקע המתאים ביותר. אבל נסיגה כזו מוצדקת רק במקרה בו תאפשר היא להציב את היחידות במצב שיהיה נוח-יותר לפגיעה באויב ולה-

בסתו — לפיתוח ההתקפה שתבוא לאחר-זאת.

*

התנאי החשוב ביותר להבטחת הצלחת פעולות-הקרב של יחידות בעומק-מערך-ההגנה של האויב, היא התנופה; היא הנותנת לעוצבות וליחידות המתקדמות אפשרות לשמור את היוזמה בידיהן, להנחית מכות פתאומיות באגף היריב ובעורפו — ואינה מניחה לו לסגת במאורגן, להיערך להגנה בתחומי-קרקע חדשים ולרכז כוחות ואמצעים להתקפות-נגד. ויחד עם זה משיגות פעולות-קרב רבות-תנופה ומהירות-קצב גם פגיעות קטנה-יותר של היחידות מנשקו הגרעיני של האויב. התנופה — היא המפתח לנצחון בקרב זמננו.

להתקדם בתנופה בעומק מערך-ההגנה — פירושו: להשתמש בהשכל ובלא-שיהיה בתוצאות המהלומות הגרעיניות שהונחתו על האויב; לשלב פעולות בתבניות-רגליות בפעולות על גבי נגמ"שים (בין בתבנית-מסע ובין ב"תבנית טרם-קרב"); להשתמש שימוש נרחב בתמרון, כדי לצלוח בהשכל ובמהירות את שטחיה-הריסות והאזורים הנגועים ברדיו-אקטיביות או בחומרי הרעלה כימיים שעה שאין אפשרות לעקפם ולש-אוף בתוקף לזכות ברוח-זמן ולהקדים את כונות האויב. לדעת להשתמש תכליתית בתוצאות המהלומות-הגרעיניות שהונחתו על האויב — פירוש הדבר הוא, קודם-כל, לשגר בלא שיהיה יחידות טנקים ורגלים-ממונעים דרך אזורי המהלומות-הגרעיניות; להשמיד את שאריות כוחות-האויב המשובשים והנבוכים באש טנקים ונגמ"שים מתוך-המסע; ואם מגלה היריב התנגדות מאורגנת — לרדת חיש מעל הרכב ולתקפו נחרצות בתבנית-רגלית; ולאחר זאת להיערך שוב במהירות ב"תבניות-טרם-קרב", או בשדרות-מסע, לשם פיתוח הצלחת ההתקפה.

תפעול כלי נשק-גרעיני במרכזו בקרב החדש מלווה התהוות הריסות עצומות ואזורים בהם גבוהה מאוד דרגת הזיהום הרדיו-אקטיבי. עובדה זו דורשת מכל המפקדים, ללא יוצא-מין-הכלל: ידע מעמיק של גורמי-הפגיעה ההרסניים של הנשק (סוף בעמ' 51)

„מה נעשה“, „כיצד נעשה“ בחילות השונים, אך לא דוקא כיצד לעשות זאת עצמם. את פרק העשיה הממשית יקבל כל חניך בקורס החילי שלו, ועשיה כזאת תהא מכוונת אזי למטרותיו של אותו החיל בו הוא משרת.

לסיכום

המאמצים, הזמן והאמצעים המושקעים בהדרכה בבית-הספר ע"י מדריכיו ומוסדותיו, הנם רבים ביותר. התורות הנלמדות עתה — כבודן במקומן מונח, ובהשגיו הנוכחיים אין בית-הספר צריך כלל וכלל להתבייש. ובכל זאת נראה

שקיימת עדיין גם השקעה בלתי-תכליתית של מאמצים, זמן ואמצעים. השקעה מעין זו מתבטאת בהקניית תורות שאינן מעודכנות והמחייבות אחר-כך, בהמשך הכשרת הקצין, עדכונים תדירים (הגם שיש הדבר בלתי נמנע עקב שינויים ושכלולים בלתי-פוסקים); בנפל המצוי בין החניכים-הצוערים בשלבי הקורס השונים; ובהקניית חומר שלא כוון דיו לרמתם של חניכים-צוערים אשר אינם אנשי ח"ר. ברור ששאלת-המפתח עתה היא: במה לשנות? ואני מדלג במתכוון על השאלה: האם לשנות? נראה לי שאף אל"מ חקרה ברשימתו הקצרה מרמז על שינויים הכרחיים.

ברשימתי נגעתי בנושאים שלדעתי רצוי לותר עליהם, או לשנותם, ובאלה שיש לחדשם או להוסיף ולפתחם. אינני מתעלם מהזמן והמאמצים ששינויים כאלה עשויים לדרוש. אך תוך המשך החתירה המתמדת להגברת האיכות חייב שינוי שיבוצע לרכז ולכוון את המאמצים, הזמן והאמצעים ללימודים מעשיים ועיוניים שיתאימו במידה מכסימלית לחניכי החילות השונים, לדרישות השונות והמשתנות של צה"ל מיחידותיו, לאמצעי הלחימה החדשים והמתחדשים, ולפעילות אפשרית של האויב. הדרכה ברוח שינויים כאלה תמלא את ביה"ס לקצינים תוכן המתאים ליעוד המוטל עליו.

קרב בעומק מערך-הגנה

(המשך מעמ' 17)

לכיוון נסיגתו. חשוב להקדים את האויב בתנועת הנסיגה שלו, לא להסתבך בקרב עם יחידות החיפוי כי אם לשאוף לנתק את דרכי-הנסיגה של כוחותיו העיקריים. אבל לא בכל המקרים יש לנהל את המרדף רק לאורך הנתיבים המקבילים בלבד. לפעמים עשויה צורה זו של מרדף להתגלות אף כפחות-כדאית. אסור שתשרור בנידון זה שיגרה.

בקרב בעומק-הגנת-האויב נודעת חשיבות רבה-במיוחד לשליטתו וניצוחו המתמידים והמושכלים של המפקד על היחידות — שליטה וניצוח המושגתים על קבלה מהירה של החלטות נועזות ועל הטלת-משימות ברורה, חד-משמעית. כלפי המפקדים הכפופים. אין המפקד הבכיר יכול — ואף אין הוא צריך — לעשות בעצמו את כל המוטל, בעצם, על פקודיו. יש לתת להם אפשרות לגילוי עצמאותם ויזמתם. היצרת בבחירת הדרכים לביצוע המשימות שהוצגו בפניהם. בנהלם קרב בעומק-הגנת-האויב, צריכים מפקדי יחידות-המשנה להיות נכונים תמיד לשינוי בלתי-צפוי במסיבות-הקרב, להגיב על שינוי כזה הגבה נכונה — ואם יהיה צורך בכך, אף להסתכן סיכון נכון מבלי לחשוש לאחריות בעד ההחל-טות שקיבלו.

חשיבות לא-פחותה מכל אלה נודעת בקרב בעומק-הגנת-האויב לדאגתו המתמדת של המפקד לתחוקה רצופה של היחידות בתחומות, אפסניה ודלק ומוזון. פעולת-קרב בעומק-מערך-ההגנה של האויב — מלאכה מורכבת וקשה היא. זוהי הסיבה לכך שבמערכת הכשרתם-לקרב של הגייסות חייבים אנו להקדיש תשומת-לב רבה-במיוחד לאימון המפקד-דים, המטות וכל אנשי העוצבות והיחידות באמנות זו: מת-קפה לעומק רב ובקצב מעולה.

הגרעיני; הרגלים מושרשים-היטב בכל הנוגע לקביעת סוגה, עצמתה וריחוקה של ההתפוצצות-הגרעינית על-פי הסימנים החיצוניים המתגלים עמה ולאחריה; יכולת להעריך את מצבי הקרינה באמצעות לוחות החישובים והעקומות. במלים אחרות, על המפקד לדעת לבצע חישובים של רמות הקרינה האפשרית השונות, של „ספיגת“ ההקרנה ה„מותרת“ לגבי חיילים — ועל סמך נתונים אלה לקבל החלטות מבוססות, האם לעקוף אזורים נגועים או לצלחם. על מפקדי הפלוגות, הגדודים והרגימנטים לשמור בזכרונם, תוך ידיעה ודאית, את „מנות“ ההקרנה המותרות לאנשי היחידות בצליחת אזורים נגועים.

שומה על המפקדים להשתמש שימוש נכון בגלים-השניים שלהם ובעתודותיהם. על מנת שניתן יהא להגביר בתמידות את הצלחתו של הקרב בעומק-מערך-ההגנה יש להכניסם לקרב למועד הנכון — אך ללא חפזון מופרז. לאחר שהוצאו עתודותיהם עדיהם — על המפקדים לדאוג שוב לכינון עתודות.

בקרב בעומק-הגנת-האויב נודעת חשיבות רבה לשימוש נכון בכוחות-הסיוע ואמצעי-הסיוע המסופחים לעוצבות וליחידות. את הקרב בעומק-המערך אין לנהל מראשיתו ועד סופו, כל הזמן, באותה היערכות-כוחות עצמה. יש לתמרן בהשכל באמצעי-הגברה מסופחים אלה, לא להרתע מפני שינויי כפיפות מהירים של כוחות אלה והקצאתם למפקדי-משנה, להעתיקם חיש אל אותם קטעים בהם עשויים יהיו לגלות במידה מירבית את אפשרויותיהם בקרב.

מקום נכבד בפעולות-הקרב בעומק-מערך-ההגנה נודע למרדף אחר האויב הנסוג. יש לנהלו בתנופה וללא-הרף. את ההצלחה הרבה ביותר במרדף אחרי האויב הנסוג ניתן להשיג על-ידי ניהול נחרץ של פעולות-קרב לאורך נתיבים-המקבילים